

СЕКЦІЯ 2: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Д.В. Багінський

Національний університет харчових технологій

Освіта – це процес або результат діяльності людини, має визначену якість. Найбільш точним у концептуальному розумінні є таке визначення якості освіти. Якість освіти – це комплекс характеристик освітнього процесу, що визначають послідовне та практично ефективно формування компетентності та професійної свідомості. Якість має три групи характеристик: якість потенціалу досягнення мети освіти, якість процесу формування професіоналізму та якість результату освіти.

Отже, розглянемо основні Європейські стандарти і рекомендації щодо внутрішнього забезпечення якості у вищих навчальних закладах.

По-перше, політика закладу і процедури забезпечення якості. Навчальні заклади повинні визначити політику і пов'язані з нею процедури, які б забезпечували якість і стандарти їхніх навчальних програм та дипломів. Вони також мають відкрито заявити про свої наміри створити таку атмосферу і практику, які б визнавали важливість якості та її забезпечення. Задля досягнення такої мети навчальні заклади мають розробити і втілювати стратегію постійного підвищення якості. Стратегія, політика і процедури повинні мати офіційний статус і бути доступними для широкого загалу. Вони також повинні передбачити участь студентів і інших зацікавлених сторін у процесі забезпечення якості.

Офіційно визначені політика і процедури забезпечують загальну структуру, в межах якої ВНЗ можуть створювати свою систему забезпечення якості, і спостерігають за її ефективністю. Політика і процедури сприяють визнанню з боку громадськості права закладу на автономію. Політика містить заяви про наміри та основні засоби, за допомогою яких вони будуть досягнуті. Процедурні рекомендації дають детальнішу інформацію про шляхи втілення політики і слугують

корисним орієнтиром для тих, хто має знати про практичні аспекти здійснення процедур.

Створення та функціонування Європейського простору вищої освіти принципово залежить від того, чи зможуть навчальні заклади на всіх рівнях своєї організації забезпечити, аби їх навчальні програми мали чітко визначені результати навчання, які мають бути досягнуті; від готовності, бажання і здатності персоналу забезпечити викладання та створити такі умови, які б допомогли студентам досягти тих результатів; від наявності повного, вчасного і відчутного визнання внеску у здійснювану роботу тієї частини персоналу, яка демонструє бездоганну майстерність, прекрасні фахові знання, відданість справі.

По-друге, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд навчальних програм і дипломів. Навчальні заклади повинні мати офіційний механізм затвердження, періодичного перегляду та моніторингу своїх навчальних програм і дипломів.

Довіра до вищої освіти з боку студентів та інших зацікавлених сторін виникає та підтримується, скоріш за все, завдяки ефективній діяльності із забезпечення якості освіти, яка гарантує ретельність у розробці навчальних програм, регулярність моніторингу і періодичність перегляду цих програм, забезпечуючи тим самим їхню актуальність та попит на них.

Передбачається, що забезпечення якості програм включатиме розробку й публікацію чітко сформульованих очікуваних навчальних результатів, уважне ставлення до побудови освітньо-кваліфікаційної програми — переліку дисциплін, їх організації та змісту, особливі вимоги до різних форм навчання (наприклад, денної, вечірньої, заочної, дистанційної, за посередництвом електронних ресурсів), а також до різних типів вищої освіти (наприклад, академічної, професійно-технічної, професійної) і наявність відповідних навчальних ресурсів.

Оцінювання знань передбачає послідовне використання оприлюднених критеріїв, правил і процедур. Оцінювання студентів — це один з найважливіших елементів вищої освіти. Результати оцінювання мають значний вплив на майбутні кар'єри студентів. Важливо, щоб оцінювання завжди проводилося професійно, і при цьому приймалися до уваги існуючі знання про процеси тестування та екзаменаційні процеси. Оцінювання також дає важливу інформацію навчальнимкладам про ефективність викладання та підтримки студентів. Очікується, що процедури оцінювання студентів матимуть здатність визначити, якою мірою досягнуто навчальних результатів та інших цілей програми, які були заплановані.

Щодо забезпечення якості викладацького складу, то навчальні заклади повинні мати у своєму розпорядженні певні процедури і критерії, які б засвідчували, що викладачі, які працюють зі студентами, мають відповідну кваліфікацію і високий фаховий рівень для здійснення своїх службових обов'язків. Ті, хто здійснюють зовнішню перевірку навчального закладу, мають про них знати і оцінити їх у підсумковому звіті про перевірку.

Якщо розглядати навчальні ресурси для підтримки студентів, то навчальні заклади повинні гарантувати, що наявні ресурси, які забезпечують навчальний процес, є достатніми і відповідають змісту тих програм, які пропонує заклад.

Окрім своїх викладачів, студенти покладаються на цілий спектр ресурсів, які сприяють їх навчанню. Йдеться про бібліотеки і комп'ютери, індивідуальну допомогу консультантів. Навчальні ресурси та інші механізми підтримки повинні бути легкодоступними для студентів розробленими з урахуванням їх потреб і здатними реагувати на відгуки тих, хто ними користується. Заклади повинні постійно відстежувати, переглядати і вдосконалювати ефективність служб підтримки студентів.

При виконанні своєї суспільної ролі вищі навчальні заклади несуть відповідальність за надання інформації про програми, що пропонуються; очікувані результати, кваліфікації, які вони присвоюють; використані процедури викладання, навчання та оцінювання знань, а також про навчальні можливості, які доступні студентам. Оприлюднена інформація може також включати відгуки від колишніх студентів та інформацію про їхнє працевлаштування, а також характеристику студентського контингенту, який проходить навчання. Ця інформація повинна бути точною, неупередженою, об'єктивною і доступною, вона не повинна використовуватися лише як маркетинговий інструмент. Заклад повинен перевіряти, чи відповідає вона його власним сподіванням стосовно неупередженості та об'єктивності.

Таким чином, питання якості підготовки фахівця, вибір показників, побудова системи оцінювання вищим навчальним закладом залишаються сьогодні недостатньо дослідженими. Результати теоретичного аналізу науково-педагогічних досліджень дають можливість говорити про існування різноманітних моделей оцінювання якості вищої освіти: оцінювання власної діяльності самим навчальним закладом; зовнішня оцінка; поєднання обох варіантів. Однак, сьогодні кожний вищий навчальний заклад України має створювати власну систему якості. Треба визнати, що потенціал якісної освіти в нашій

державі недооцінений, а проблеми, з якими вона стикається, – далекі від пріоритетних.

ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародні освітні системи. Підручник / С.В. Іванов, С.О. Гуткевич, І.Г. Оніщенко, С.І, Дичковський С.І. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2014. – 236 с.

Науковий керівник – Гуткевич С.О., д.е.н.